



**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 13. De peccato quod committitur communicando cum
excommunicato in prohibitis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

Communio.

SECTIO IV.

HÆc dictio primo significat, ex Caet. loco citato, prohibitum esse communicare cum excommunicato in actibus legitimis: quales sunt iudicare, patrocinari, testificari; & alij eiusmodi, de quibus copiose Vgolinus tab. 1. De censuris cap. 15. & quatuor sequentibus. Significat deinde prohibitum esse (quod expressit D. Anton. 3. par. tit. 25. cap. 2. in principio, versu 5. & tractat Vgol. in eadem tabula cap. 20.) contrahere cum excommunicato, siue vendendo, siue emendo; imo neq; cum ipsius famulo, si eius nomine contrahat, iuxta Palud. loco cit. quod tamen intellige nisi excuset necessitas; de qua dicitur in sequenti cap. 15. sect. 5. Aduerte autem, quod et si non liceat cum excommunicato contrahere, factum tamen contractum, etiam cedentem in ipsius utilitatem, valet; vt ostendunt Couar. ad cap. Alma mater. 1. par. §. 1. num. 9. & Vgol. in citato cap. 20. §. 1. quia nullum ius est quo reddatur irritus, nec vlla est illius prohibitio, quam ea quæ includitur in generali prohibitione communicationis cum excommunicato. Vnde nec est alia poena contrahentium, quam communis communicatio cum excommunicato in humanis: nempe venialis peccati, & minoris excommunicationis, vt postea tradetur. Quam sententiam Diuus Antoninus loco citato aperte sequitur, inquis post Innocen. omnes contractus initos etiam scienter, & durante excommunicatione, tenere; ex ipsiq; agi contra excommunicatum, etiam si non possit excommunicatus agere ex illis, nisi post absolutionem. De qua re ex instituto Vgol. in sequenti §. 2.

Significat præterea prohibitum esse cooperari excommunicato, seu facere aliud opus simul cum eo, iuxta Nauarr. in cit. num. 20. ita vt alteri non liceat simul cum ipso vel adificare parietem, vel dolare ligna, vel quadrare lapides, nec etiam cum eo tanquam cum socio facere iter: imo, vt probabile est (quamuis aliter sentiat Sotus in 4. distinct. 22. questio. 1. artic. 4.) nec legere coram eo, nec audire lectionem cum eo. Eadem enim videtur talis communionis ratio, quæ a iudicatum. Audire autem concionem cum eo, licet: quia in his quæ ad salutem animæ ipsius, & emendationem faciunt, licita est conuersatio humana, vt dicitur in sequ. capit. 15. sect. 1. lam vero, si in memoratis quæ ex se mala non sunt, cum excommunicato communicare non liceat, multo minus licet in ijs quæ mala sunt: vt in furando, vel in occidendo; adeo vt qui in talibus communicat cum excommunicato, non tantum peccet peccato furti, vel homicidij: sed etiam peccato communicationis cum excommunicato, propter quam incurrit etiam in minorem excommunicationem. Id quod notant Angelus Excommunicatio 8. §. 2. & Sylu. Excommunicatio 5. nu. 6. vers. 2.

Postremo, significat prohibitum esse cum excommunicato mortuo communicare, etiam in humanis: vt v. g. ipsum lauando, aut vestiendo, prout tractat Vgolinus tabul. 2. De censuris cap. 23. in principio, num. 8. Et prohibetur per illud in Cap. Sacris, De sepulturis, & in Cap. A nobis 2. De sententia excommunic. Non communicetur mortuo, cui non est communicatum & viuo. Excipitur tamen, vt ex Felino addit Vgol. is qui talem sepelit in loco profano ne aerem eorum pat: nam ea de causa, & à minori excommunicatione excusatur.

Mensa.

SECTIO V.

HÆc demum dictio significat prohibitam esse cibi & potus sumptionem cum excommunicato in eadem mensa, ex D. Thoma in 4. distinct. 18. quest. 2. art. 1. questiuicula 1. & Palud. in cit. art. 2. iuxta Cap. Excommunicatos, & sequ. in quest. 3. & Cap. Nuper, De senten. excommunic. Quod intellige, siue in propria, siue in aliena domo fiat sumptio, dummodo in eadem mensa, ex Sylu. Excommunicatio 5. num. 3. sub finem, & D. Anton. 3. par. tit. 25. cap. 2. in principio, versu 1. In diuersa autem mensa, vt cum iisdem authoribus habet Caictan. verbo Excommunicatio, cap. ultimo, versu. Illicita, & Nauarr. in Enchir. cap. 27. num. 20. non est prohibitum comedere etiã

in eadem domo: nisi (vt post plures alios habet Vgol. in cit. capite 23. §. 2. numero 3.) ab eodem vterque esset inuitatus: quia hoc esset communicare in eodem conuiuio cum illo. Notat etiam Henriquez in 1. par. sue sumpt. lib. 13. cap. 7. §. versu finem, in diuersorio vbi est longa tabula pro mensa, licere comedere separtim in diuersa parte tabulæ: quia moraliter alia mensa reputatur.

Atque quod de sumptione cibi dicitur, simili modo de dormitione intelligendum esse, voluit D. Anton. Syluest. & Nauarr. locis citatis: nempe esse prohibitum dormire simul cum excommunicato in eodem lecto, siue domus sit propria, siue aliena: non autem dormire in eadem domo, aut in eodem cubiculo, in diuersis lectulis, dummodo aliter non communicetur.

CAP. XIII.

De peccato quod committitur communicando cum excommunicato in prohibitis.

SUMMARIVM.

- 88 Peccatum mortale committitur comunicando cum excommunicato in diuinis prohibitis.
- 89 Communicare in diuinis non prohibitis solum est veniale.
- 90 Itemq; communicare in humanis.
- 91 Casus excepti.
- 92 Quatenus crebro cum excommunicato in humanis communicare, sit, vel non sit mortale.

HÆc communicatio si in diuinis specialiter prohibitis sit, peccatum est mortale, ex Diui Thoma quodlibet 11. questio. 8. in 4. distinctio. 18. questio. 2. artic. 4. & questiuicula 3. ad secundum, & Caictan. in verbo Excommunicatio, cap. ultimo, versu. Circa tertium, & ex alijs quos referunt Couar. ad Cap. Alma mater, 1. par. §. 3. num. 7. & Vgol. De censuris tab. 2. cap. 23. §. 14. Et ratio est: quod præceptum de euitandis excommunicatis directe respiciat diuina, quæ sunt propria fidelium, quatenus fideles sunt: & ideo qui excommunicatum euitandum ad diuina admittit, aut cum eo in diuinis communicat, tanquam faciens directe contra præceptum de re quæ datum, ac contra potissimam illius rationem, mortaliter peccat. Excipe nisi id fiat ex inaduerentia: quia hæc communicante non excusaret à peccato mortali, vt constat ex commun. doctrina de ignorantia inuincibili.

Dixi autem in diuinis specialiter prohibitis, quoniam communicare cum excommunicato in diuinis, quibus est ei sub generali tantum communicationis nomine interdictum: vt exempli gratia, recitare cum eo priuaticas horas canonicas, non est peccatum nisi veniale, vt idem Couar. in sequ. 8. multis authoritatibus confirmat. Quando igitur Doctores absolute dicunt peccatum mortale committi si quis cum excommunicato communicet in diuinis: id intelligendum est in diuinis specialiter prohibitis, hoc est, in Sacramentis, sepultura Ecclesiastica, & diuinis officijs quæ publice in Ecclesia recitantur communi nomine fidelium; sic vt celesentur bona esse communia fidelibus, prout fideles sunt, à quorum participatione excommunicatus excluditur.

Si vero talis communicatio sit in humanis, committitur solummodo peccatum veniale iuxta communem Theologorum ac Canonistarum sententiam (vt plures eorum commemorans notat Gabr. in 4. distinct. 18. questio. 3. liter. K. 2.) quam sequuntur Adr. in 4. De Clauib. questio. 3. versu. Secunda propositio, Sotus in 4. dist. 22. quest. 1. art. 4. concl. 2. sub finem (vbi etiam ait esse omnium sententiam) Couar. item in prius cit. nu. 7. ac Nauarr. in Enchir. cap. 27. num. 28. & recentiores communiter, quemad. notat Henriquez in 1. part. lib. 13. capit. 8. in margine lit. A. Fundamentum autem quod ex D. Thoma afferunt est, quod is qui in humanis communicat cum excommunicato, non facit contra propriam rationem præcepti, quod principaliter ac directe respicit diuina, vt iam diximus. Neq; est necesse quamlibet præcepti diuini, aut Ecclesiastici transgressionem peccatum esse

87

88

90

morta-

mortale, vt recte in citata concl. 2. ostendit Sotus ex mendacio iocoso.

91. Verumtamen etiam si cum excommunicato in humanis communicare non sit peccatum mortale ex vi præcepti de excommunicatis vitandis, potest nihilominus aliunde esse; nempe si ea fiat in contemptum, vel Ecclesiæ, vel excommunicationis, vel Iudicis, iuxta D. Thom. in 4. dist. 18. quæstio. 2. art. 4. quæstiuncula 3 & 3. & Palud. ead. dist. quæst. 6. art. 3. Gabr. loco cit. Adri. in citata qu. 3. vers. His præmissis, Sotum in sequenti concl. 3. Huiusmodi enim contemptus, ex suo genere peccatum est mortale, ex Caiet. in verbo Contemptus. Vide traditam regulam lib. 15. cap. ultimo, sectione secunda. Deinde si Pontifex ferret sententiam in aliquem hoc modo: Excommunico te cum omnibus participantibus tibi (qualem sententiam nullus exterorum Prælatorum ferre potest, ex Cap. Statuimus, De sentent. excommunic. in 6.) communicans peccaret mortaliter: vt Panor. ad Cap. Quod in dubijs, De sentent. excommunic. num. 3. notat. Et ratio est, quia omne id propter quod maior excommunicatio incurritur, peccatum est mortale, vt patet ex cap. Nemo Episcoporum, & ex Cap. Nullus in qu. 3. Postremo, qui cum excommunicato communicat in aliquo mortali crimine, siue sit illud propter quod is excommunicatur, siue sit aliud, committit peccatum mortale, ex D. Thom. loco cit. & Sylu. Excommunicatio 5. nu. 6. Ratio est, quia mortaliter peccat qui cõsentit, aut participat in peccato mortali, ex cap. 1. Epistol. ad Romanos in fine.

92. CÆTERVM Sotus loco cit. reijciens id quod Durandus dixit, peccatum etiam mortale esse, cum excommunicato ita crebro communicare, ac si non esset excommunicatus: rationi congruenter facit, si quidem spectetur tantum frequentatio actus. Nam vt Adrianus ea de re agens argumentatur in cit. quæst. 3. versu Respondeo ad hac argumenta, in fine: si nuda frequentia actus de se aggrauaret mortaliter, seu traheret ad conditionem peccati mortalis; toti fere mundo peccatum mortale esset otiose loqui; paulo plus sumere de cibo & potu, quam necesse est, officiose vel iocose mentiri. & sic de eiusmodi alijs: quod absurdum est. Sin autem spectetur eidem frequentia adiuuatum scandalum, hoc est, quod illo modo se gerens contra prohibitionem Ecclesiæ, inducatur ipse, aut inducat alios ad spernendam Ecclesiæ censuram non videtur excusandus à mortali, vt pote qui vacando rei illicitæ, occasiõnem præbet peccandi mortaliter: quam absq; iusta causa suppeditare repugnat charitati, ideoq; peccatum est mortale, prout in re simili Nauarrus argumentatur in Enchiridio cap. 25. num. 78.

CAP. XIV.

De peccatis qua incurruntur communicando cum excommunicato in prohibitis.

SVMMARYM.

- 93 Incurritur minor excommunicatio.
94 Aliquot casus in quibus incurritur excommunicatio maior.
95 De participante in crimine criminoso cum excommunicato.
96 Pœna suspensionis ab ingressu Ecclesiæ, eorum qui excommunicatum admittunt ad diuina.

93. Communicando cum excommunicato in prohibitis, incurritur maxime minor excommunicatio, ex Diuo Thoma in 4. distinctione 18. quæstione 2. articulo 4. quæstiuncula 2. Diuo Antoni. 3. part. tit. 25. capite 1. in principio, Caietano in verbo Excommunicatio, Nauarro in Enchiridio cap. 27. nu. 26. Couarruua ad Caput Alma mater, 1. parte, §. 3. trum. 3. Et probatur ex Cap. A nobis, De exceptionibus, & ex cap. Statuimus, & Cap. Constitutionem, De sentent. excommunic. in 6. Incurritur etiam irregularitas iuxta traditam in lib. 30. tractatu 2. cap. 14. Videri potest Vgolinus De censuris tab. 1. cap. 14. §. 1.

94. Interdum etiam incurritur excommunicatio maior (quod notant Nauar. & Couar. locis citatis.) Primo, quando ali-

quis Clericus scienter, & sponte admittit ad diuina officia eum qui à Papa excommunicatus est viâ iuridicâ (secus est, si ab eodem Papa per suas constitutiones iussu cõmune sit excommunicatus) ex Angelo Excommunicatio 8. §. 3. & Sylu. vltro Excommunicatio 5. nu. 6. Nauarr. in Enchiridio cap. 27. num. 93. Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. 58. Soto in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 4. conclus. 4. & probatur ex Cap. Significauit, De sententia excommunic.

Secundo, cum quis sepelit in loco sacro nominatim interdictum, aut excommunicatum publicum, qui denunciati sunt pro talibus, aut manifestum v. iurarium, iuxta Clement. 1. De sepulturis, & eiusdem interpretationem apud Nauar. in Enchir. cap. 27. nu. 137. Adde, & cum quis sepelit hæreticos, credentes, receptatores, defensores, vel fautores eorundem, iuxta Cap. Quicumq; in principio, De hæreticis in 6. A qua censura non debet absolui, nisi proprijs manibus publice extumulet, & proijciat huiusmodi corpora damnatorum, vt in eodem cap. habetur; additurq; vt locus ille perpetua careat sepultura, id est, vt habet glossa, reputetur prophanus ita vt in eo non sint amplius sepelienda fidelium corpora.

Tertio, cum excommunicatio est lata contra aliquem, & contra participantes cum eo in diuinis, aut in humanis. Nam tunc non solum is in quem lata est, sed etiam cum eo communicantes in prædictis, incurrunt in maiorem excommunicationem, iuxta Cap. Quod in dubijs, De sentent. excommunic. & tener D. Thomas loco cit. Quod tamen aduerte per tradita à Nauarr. in Enchir. cap. 27. num. 4. & ab alijs quos Henriquez citat in 1. par. summae suæ lib. 13. cap. 8. lit. F. in margine, non habere iam locum, per Cap. Statuimus, & Cap. Constitutionem, De sentent. excommunic. in 6. quando inferior Papâ excommunicat participantes cum excommunicatis à se, nisi eos nominatim exprimat, præmissâ trinâ monitione, cum intervallo aliquot dierum. Secus est, si excommunicet participantes cum excommunicato per alium habentem excommunicandi potestatem, vt ibidem Nauarrus monet.

Quarto, cum quis cum nominatim excommunicato in crimine criminoso, seu pro quo excommunicatus est, participat, siue exhibendo se ei socium operis, siue dando auxilium, fauorem, aut consilium, vt in eodem crimine permaneat; sententiam maioris excommunicationis incurrit per Cap. Nuper, & Cap. Si concebitur, De sentent. excommunic. traditq; Nauarrus in Enchiridio, cap. 27. num. 33. & nu. 112. cum pluribus alijs quos refert Henriquez in citato lib. 13. cap. 9. litera D. in margine. Vbi aduerte ex eodem num. 112. ad talem excommunic. incurrendam requiri. Primo, vt quis in crimine participet post ipsum commissum, ac post incursum propter ipsum excommunicationem. Secundo, vt participet post denunciationem nominatim factam eius qui illam incurrit. Tertio, vt scienter participet, seu vt sciat factam esse denunciationem. Et ita, vt Henr. ibid. habet in textu, §. 2. excusatur ab hac excommunicatione, participans cum non denunciato nominatim, nec notorio Clerici percussore; itemq; participans per ignorantiam; nisi ea sit affectata: ac demum participans, antequam aliter incurreret in excommunicationem, & sit nominatim denunciatus.

Aduerte autem aliquando eadem lege quâ aliquid facientes excommunicantur, excommunicari quoque participantes, prout exemplum habetur ex cap. Felices, De sentent. excommunic. in 6. de quo Nauarr. in Enchir. cap. 27. numer. 97. Videri potest de hac materia Vgolin. tab. 2. De censuris cap. 23 §. 13.

Iam præter pœnam excommunicationis, illi qui ad Sacramenta, vel diuina officia, aut Ecclesiasticam sepulturam admittunt excommunicatum denunciatum, incurrunt suspensionem ab ingressu Ecclesiæ, vt habetur ex cap. Episcoporum, De priuilegijs in 6. Quod tamen aduerte intelligi de exemptis admittentibus, vt patet consideranti verba textus: notatq; Nauarr. post plures alios quos ipse citat in Enchir. cap. 25. num. 94. De eadem re quoque

Vgolinus in fine citati ca-

pitis 23.

